सत्यमेव जयते

आज़ादी का अमृत महोत्सव

సాధారణ విపత్తు సమయంలో చేయాల్సినవి మరియు చేయకూడనివి

Telugu

nidm

Resilient India : Disaster free India

National Institute of Disaster Management

(Ministry of Home Affairs, Government of India)

Plot No. 15, Block B, Pocket 3, Sector 29, Rohini, Delhi 110042

Tel No. : 011-20873412   Website: https://nidm.gov.in

భారతదేశపు దుర్బలత గురించి

భారతదేశం దాని విశిష్ట భౌగోళిక-వాతావరణం మరియు సామాజిక-ఆర్థిక పరిస్థితులు కారణంగా అనేక రకాల సహజ విపత్తులకే కాకుండా, మానవ జోక్యంతో జరిగే విపత్తులకు సైతం విభిన్న స్థాయిల్లో హానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. దేశంలోని 35 రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో 27 ప్రదేశాలు విపత్తులకు గురయ్యే స్థితిలో ఉన్నాయి. దాదాపుగా 58.6 శాతం భూభాగం ఒ మోస్తరు నుండి అత్యంత తీవ్రమైన భూకంపాలకు గురవుతూ ఉంటోంది; 40 మిలియన్ హెక్టార్లకు పైగా భూభాగం (12 శాతం భూమి) వరదలు మరియు నదుల కారణంగా కోతకు గురయ్యే అవకాశం కలిగి ఉంది; 7,516 కి.మీ పొడవైన తీరప్రాంతంలోని దాదాపుగా 5,700 కి.మీ భూభాగం తుఫానులు మరియు సునామీలకు గురయ్యే ప్రమాదం ఎదుర్కొంటోంది; సాగుకి అనువైన మొత్తం భూభాగంలో 68 శాతం వరకు కరువుకి గురవుతోంది. అలాగే, కొండలతో నిండిన ప్రాంతాల్లో కొండచరియలు విరిగిపడడం మరియు హిమపాతం సంభవించే ప్రమాదం పొంచి ఉంటోంది.

భారతదేశపు ప్రమాద తీవ్రత గురించి

ప్రపంచంలో అత్యంత తీవ్రస్థాయిలో విపత్తులకు గురయ్యే పది దేశాల్లో భారతదేశం కూడా ఒకటి. భారతదేశంలో విపత్తులు సంభవించడానికి అనేక కారణాలున్నాయి; ప్రతికూల భౌగోళిక వాతావరణ పరిస్థితులు, స్థలాకృతి విలక్షణతలు, పర్యావరణ క్షీణత, జనాభా పెరుగుదల, పట్టణీకరణ, అశాస్త్రీయ అభివృద్ధి పద్ధతులు లాంటి సహజ మరియు మానవ ప్రేరిత కారకాలు ఈ పరిస్థితికి దారితీస్తున్నాయి. దేశంలోని హిమాలయా ప్రాంతాలు, ఒండ్రు మట్టి మైదానాలు, ద్వీపకల్పంలోని కొండ ప్రాంతాలు మరియు తీరప్రాంత ప్రదేశాలు వాటికంటూ ప్రత్యేకమైన విపత్తులకు కేంద్రంగా ఉంటున్నాయి.

- హిమాలయ ప్రాంతాలు తరచుగా భూకంపాలకు గురవుతుంటాయి. హిమాలయాల నుండి ప్రవహించే వివిధ ప్రధాన నదీ వ్యవస్థలు వాటితో పాటు పెద్ద మొత్తంలో అవక్షేపాలు తీసుకురావడం వల్ల, ఈ ప్రాంతాలు నదీ ప్రవాహా కోతలకు గురవుతుండడం వల్ల ఈ ప్రాంతాల్లో తరచుగా వరదలు వస్తుంటాయి.

- దేశంలోని పశ్చిమ ప్రాంతాలు అత్యంత తరచుగా కరువు పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటూ ఉంటాయి. సముద్రం మీద ఉష్ణోగ్రత మరియు పీడన ప్రవణతలో అసాధారణ మార్పులతో తీర ప్రాంతాల్లో తుఫానులు చెలరేగుతుంటాయి. సముద్రపు అడుగుభాగంలో ఉండే జియో-టెక్టోనిక్ కదలికల కారణంగా తీర ప్రాంతాలకు సునామీ విపత్తు కూడా ఎదురవుతోంది. సుదీర్ఘ విస్తీర్ణంలోని తీర రేఖతో ఉండే భారతదేశంలో అటు అరేబియా సముద్రంలో, ఇటు బంగాళాఖాతంలో ఏటా సగటున ఐదు నుండి ఆరు ఉష్ణమండల తుఫానులు నమోదవుతుంటాయి.

- జనాభా పెరుగుదల ఒత్తిడి, పర్యావరణ పరిస్థితులు క్షీణించడం, అడవుల నిర్మూలన, అశాస్త్రీయ అభివృద్ధి, సరికాని వ్యవసాయ పద్ధతులు, విపరీతమైన మేపుడు, ప్రణాళిక లేని పట్టణీకరణ లాంటి వివిధ మానవ ప్రేరిత కార్యకలాపాలు సైతం దేశంలో విపత్తుల ప్రభావం వేగం పుంజుకోవడానికి మరియు విపత్తుల తరచుదనం పెరుగడానికి కారణమవుతాయి.

భారతదేశంలో విపత్తు నిర్వహణ చట్టం

భారతదేశంలోని విపత్తు నిర్వహణ సంస్థాగత నిర్మాణం అనేది ప్రస్తుతం మార్పు చెందుతున్న స్థితిలో ఉంది. విపత్తు నిర్వహణ చట్టం – 2005 అమలును అనుసరిస్తూ, కొత్త అడుగుల్లో భాగంగా, మరింత వికసిస్తోంది; అదేసమయంలో, ఇప్పటికే ఉన్న నిర్మాణం కూడా ఎప్పటిలాగే పనిచేస్తోంది. జాతీయ విపత్తు నిర్వణ అథారిటీ అనేది కేంద్ర స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయగా, రాష్ట్ర విపత్తు నిర్వహణ అథారిటీ అనేది రాష్ట్ర స్థాయిలో జిల్లా అథారిటీ అనేది జిల్లా స్థాయిలో అనే విధంగా క్రమ పద్ధతిలో ఏర్పాటయ్యాయి.

విపత్తు నిర్వహణ చట్టం - 2005

భారతదేశంలో విపత్తు నిర్వహణ అమలు కొనసాగించే మరియు పర్యవేక్షించే సంస్థాగత యంత్రాంగాన్ని ఈ చట్టం అందిస్తుంది. విపత్తుల నిరోధం మరియు వాటి ప్రభావం తగ్గించడంతో పాటు ఏదైనా విపత్తు పరిస్థితికి తక్షణం ప్రతిస్పందించడం కోసం ప్రభుత్వంలోని విభిన్న విభాగాల ద్వారా విధానాల అమలును సైతం ఇది నిర్ధారిస్తుంది.

విపత్తు నిర్వహణ మీద జాతీయ విధానం (2009)

జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ ద్వారా అందించే విశిష్ట అంశాలు:

- విపత్తు నిర్వహణ కోసం నివారణ, ఉపశమనం, సంసిద్ధత కోసం సమగ్రమైన, క్రియాశీలక విధానం
- కేంద్ర/రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని ప్రతి మంత్రిత్వ శాఖ/శాఖ నిర్దిష్ట పథకాలు/ప్రాజెక్టుల కోసం నిర్దిష్ట పథకాలు/ప్రాజెక్టులకు నిర్దిష్టత తగ్గింపు మరియు సంసిద్ధత కోసం తగిన మొత్తంలో నిధులు కేటాయించడం.
- ప్రాజెక్టులకు అవకాశం ఉన్న చోట, ఉపశమనం కోసం ప్రాజెక్టులు చేపట్టడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది. కొనసాగుతున్న పథకాలు/కార్యక్రమాల్లో భాగంగా ఉపశమన చర్యలు చేపడుతారు.
- ప్రమాదానికి గురయ్యే ప్రాంతంలోని ప్రతి ప్రాజెక్టు కోసం ఉపశమన సూచన తప్పనిసరి. హాని తగ్గింపుని ఆ ప్రాజెక్టు ఎలా పరిష్కరిస్తుంది అనే ప్రకటన ప్రాజెక్ట్ నివేదికలో తప్పక ఉంటుంది.
- విపత్తు నివారణ/దుర్బలత్వం తగ్గింపు కోసం జాతీయ ప్రయత్నాల్లో భాగంగా కార్పొరేట్ రంగం, ప్రభుత్వేతర సంస్థ మరియు మీడియాతో సన్నిహిత పరస్పర చర్యలు ఉంటాయి.
- సంస్థాగత నిర్మాణాలు/సముచిత కమాండ్ గొలుసు నిర్మించబడుతుంది మరియు సమన్వయంతో, సత్వర ప్రతిస్పందన నిర్ధారించడం కోసం వివిధ స్థాయిల్లో విపత్తు నిర్వాహకులకి తగిన శిక్షణ అందించబడుతుంది.
- సామర్థ్య నిర్మాణ చర్యల కోసం ప్రణాళిక, సంసిద్ధత సంబంధిత సంస్కృతిని అన్ని స్థాయిల్లో పెంచడం.
- నిర్దిష్ట విపత్తులు నిర్వహించడానికి రాష్ట్ర మరియు జిల్లా స్థాయిలతో పాటు సంబంధిత కేంద్ర ప్రభుత్వ శాఖల ద్వారా ప్రామాణిక ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ మరియు డిజాస్టర్ మేనేజ్‌మెంట్ ప్లాన్ రూపొందించబడుతుంది.
- నిర్మాణ నమూనాలనేవి భారతీయ ప్రమాణాలతో నిర్దేశిత అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండేలా చూడండి.
- భూకంప ప్రభావిత III, IV & V లోని అన్ని ప్రాంతాల్లో ఆసుపత్రులు, రైల్వే స్టేషన్లు, విమానాశ్రయాలు /విమానాశ్రయ నియంత్రణ టవర్లు, అగ్నిమాపక స్టేషన్ భవనాలు, బస్టాండ్లు, ప్రధాన పరిపాలనా కేంద్రం లాంటి అన్ని అత్యావశ్యక భవనాలను మూల్యాంకనం చేయడం, అవసరమైతే పునఃనిర్మించడం.
- ఉపశమన సంకేతాలు, సంసిద్ధత మీద ప్రత్యేక శ్రద్ధతో ప్రణాళికా ప్రక్రియను సంస్థాగతీకరించడం కోసం విపత్తు నిర్వహణ కోడ్‌లు/మాన్యువల్‌లు అభివృద్ధి కోసం అన్ని రాష్ట్రాల్లోని ప్రస్తుత ఉపశమన కోడ్‌లు సవరించడం.
- ప్రమాదానికి దగ్గరగా ఉండే జనాభా మరియు స్త్రీలు లాంటి విభాగాలకు విపత్తు ప్రమాదం తగ్గించడం కోసం కమ్యూనిటీ ప్రమేయం మరియు అవగాహన పెంపొందించే కార్యక్రమాల ఆవశ్యకత నొక్కిచెప్పడం.

భూకంపం

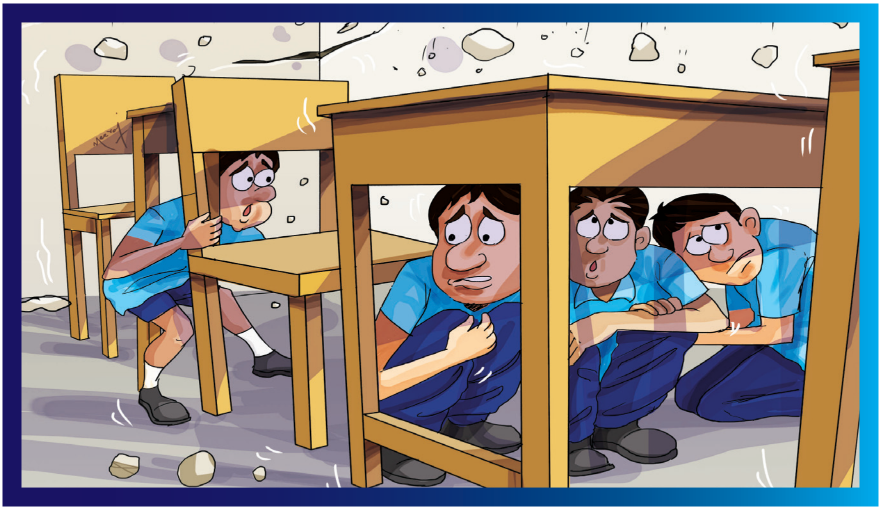

రావడానికి ముందు మరియు వచ్చిన సమయంలో

- వీలైన పక్షంలో, ప్రొఫెషనల్ స్ట్రక్చరల్ ఇంజనీర్ని సంప్రదించడం ద్వారా, భూకంపాలు తట్టుకోగల సరికొత్త నిర్మాణాలు నిర్మించండి.
- క్రింది అంశాల ఉండేలా కుటుంబ విపత్తు సహాయ ప్రణాళిక సిద్ధం చేయండి
  - కనీసం మూడురోజుల పాటు మీ కుటుంబానికి తాగునీరు, పొడి ఆహార పదార్థాలు, ప్రాథమిక ఔషధాలు, శానిటరీ ప్యాడ్లు, పిల్లల కోసం ఆహారం అందుబాటులో ఉండేలా అత్యవసర కిట్అందుబాటులో ఉంచుకోండి.
  - కుటుంబం కోసం సురక్షిత సమావేశ ప్రదేశాలు గుర్తించండి; మీరు సులభంగా గుర్తించేలా, మీరు సులభంగా అక్కడికి చేరుకునేలా ఆ ప్రదేశాలు ఉండాలి.
- పాఠశాల పిల్లల కోసం తరచుగా మాక్ డ్రిల్లు నిర్వహించండి.
- క్రింద పడే వస్తువులను స్థిరంగా ఉంచడం ద్వారా భూకంప సమయంలో అవి మీద పడే ప్రమాదం ఉండదు.
- భూకంప సమయంలో ప్రశాంతంగా ఉండండి; లోపల ఉంటే, లోపలే ఉండండి. దూరండి, కప్పుకోండి, పట్టుకోండి! దృఢమైన ఫర్నీచర్ క్రిందకు దూరండి. మీకు వీలైనంతగా మీ తల, శరీర పైభాగం కప్పుకోండి. అద్దాలు, కిటికీలకు దూరంగా ఉండండి. కంపిస్తున్న సమయంలో భవనం నుండి బయటకు వెళ్లకండి. లిఫ్ట్ ఉపయోగించకండి.
- ఆరుబయట ఉన్నట్లయితే, నిర్మాణాల నుండి దూరంగా బహిరంగ ప్రదేశంలోకి వెళ్లండి. ప్రత్యేకించి భవనాలు, వంతెనలు, చెట్లు మరియు ఓవర్ హెడ్ విద్యుత్ లైన్లకు దూరంగా వెళ్లండి.

తరువాత

- జాగ్రత్తగా కదలండి. మీ పైన, చుట్టూ ఉండే అస్థిరమైన వస్తువులు, ప్రమాదకర వస్తువుల కోసం చూడండి.
- మీకు గాయాలు కాకుండా చూసుకోండి. అవసరంలో ఉన్న వారికి సహాయం చేయండి.
- ఇల్లు/ఆఫీస్లోని పవర్ కనెక్షన్లు ఆన్ చేసే ముందు అన్నింటినీ పూర్తిగా చెక్ చేయండి.
- జాగ్రత్తగా ఉండండి: షార్ట్ సర్క్యూట్లు ఏర్పడే అవకాశం ఉంది.
- దెబ్బతిన్న భవనాల నుండి దూరంగా ఉండండి.
- రెండు నిమిషాల కంటే ఎక్కువసేపు ప్రకంపనలు కొనసాగితే, అవి మళ్లీ వచ్చే అవకాశం ఉందని ఊహించండి.
- అత్యవసర సమాచారం, అదనపు భద్రతా సూచనల కోసం రేడియో వినండి లేదా స్థానిక టీవీ చూడండి.

వరదలు

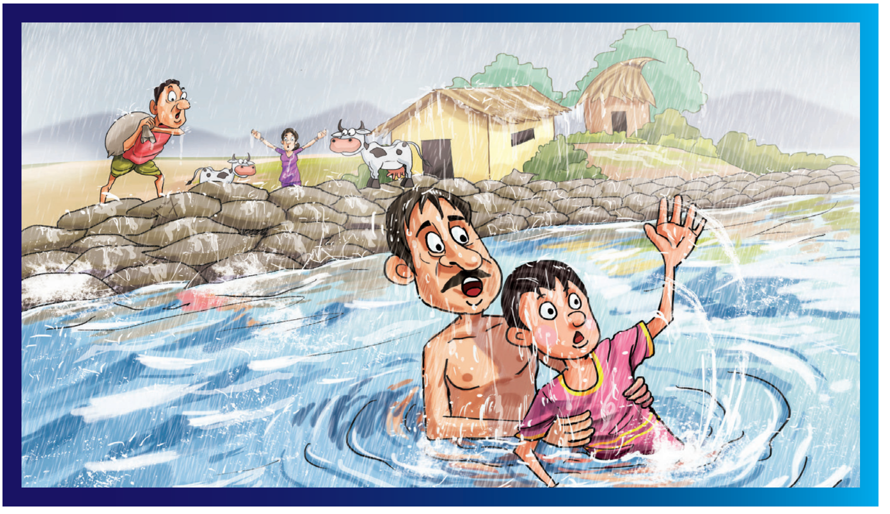

రావడానికి ముందు మరియు వచ్చిన సమయంలో

- మీ కుటుంబ సభ్యులందరూ సమీపంలోని ఆవాసాలు/ఎత్తైన ఆవాసాలు లేదా ఏర్పాటుచేసిన (గుర్తించిన) వరద ఆశ్రయం వద్దకు చేరుకోవడానికి వీలుగా సురక్షిత మార్గం గురించి తెలుసుకోండి.
- హెచ్చరికలు మరియు సలహాల కోసం మీ స్థానిక రేడియో/టీవీ ట్యూన్ చేయండి.
- ప్రాథమిక ఔషధాలు మరియు శానిటరీ ప్యాడ్లు, పిల్లల కోసం ఆహారం, ముఖ్యమైన పత్రాలు మొదలైనవి ఉండేలా అత్యవసర కిట్సిద్ధంగా ఉంచుకోండి.
- పొడి ఆహారం, తాగునీరు మరియు దుస్తులు సిద్ధంగా ఉంచుకోండి.
- కాచిన నీళ్లు తాగడానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వండి. ఆహార పదార్థాల మీద మూతలు ఉంచండి, ఎక్కువ తినకండి.
- తలుపులు మరియు ఇతర ప్రవేశ మార్గాలను ఇసుక బస్తాలతో మూసేయండి. అలాగే, కిటికీ వరకు నీళ్లు వచ్చేస్తుంటే, కిటికీలు మూసేయండి.
- పిల్లలు మరియు గర్భవతులు ఆకలితో ఉండే పరిస్థితి రానీయకండి.
- వరదల తర్వాత సాధారణంగా సంభవించగల పాము కాట్ల నుండి జాగ్రత్తగా ఉండండి.

తరువాత

- మీ అత్యవసర కిట్తో తీసుకెళ్లడం కోసం వెచ్చని దుస్తులు, అవసరమైన ఔషధాలు, విలువైన వస్తువులు, వ్యక్తిగత కాగితాలు మొదలైన వాటిని వాటర్ప్రూఫ్ బ్యాగ్లలో ప్యాక్ చేయండి.
- ఎత్తైన అంతస్తుకి వెళ్లండి, దుస్తులు, విలువైన వస్తువులు, పడకలు, బల్లలు తడవకుండా కాపాడుకోండి.
- ప్రధాన విద్యుత్ సరఫరా ఆఫ్ చేయండి. వరద నీటిలో మునిగిన విద్యుత్ ఉపకరణాలు ఉపయోగించకండి.
- లోతు మరియు ప్రవాహ తీవ్రత తెలియని నీటిలోకి దిగకండి.
- వరద నీటిలో లేదా ఆ నీటికి దగ్గర్లో ఆడుకోవడానికి పిల్లల్ని అనుమతించకండి.

తుఫాను

రావడానికి ముందు మరియు వచ్చిన సమయంలో

- వాతావరణ నివేదికల కోసం రేడియో వినండి లేదా టీవీ చూడండి.
- మీ ప్రాంతంలోని సురక్షిత ఆవాసం గుర్తించండి.
- ప్రాథమిక ఆహార పదార్థాలు, ఔషధాలు, టార్చ్, బ్యాటరీలు లాంటివి మీ అత్యవసర కిట్‌లో ఉంచండి.
- తుఫాను కాలాని ముందే తలుపులు, కిటికీలు, పైకప్పు మరియు గోడలకు మార్పులు ,మరమ్మతులు చేయండి. తగిన మొత్తంలో ఆహార ధాన్యాలు మరియు నీళ్లు లాంటివి సురక్షిత ప్రదేశాల్లో నిల్వ చేయండి.
- విద్యుత్తు కోత పరిస్థితుల్లో ఫ్లాష్‌లైట్లు, కొవ్వొత్తులు, అగ్గిపెట్టెలు అందుబాటులో ఉంచుకోండి.
- సముద్రంలోకి వెళ్లకండి.
- తుఫాను ప్రభావం తొలగిపోయిందని చెప్పేవరకు ఇంట్లోనే ఉండండి.
- చెట్లు లేదా వంతెనలు లాంటి భారీ నిర్మాణాల దగ్గర్లో ఆశ్రయం పొందకండి.
- ప్రతి చిన్నారి కోసం వాళ్ల పేరు, చిరునామా, సంప్రదింపు నంబర్ కాగితం మీద రాసి, వాళ్ల జేబులో ఉంచండి.
- మీరు ఆరుబయట ఉంటే, ఎగరగల వస్తువులు, పడిపోగల చెట్లు, కూలిపోగల భవనాలు మరియు దెబ్బతిన్న విద్యుత్ లైన్లు కారణంగా రాగల ప్రమాదాల గురించి తెలుసుకోండి.
- మీరు కారులో ఉంటే, తుఫాను లేదా భారీ గాలుల్లో ప్రయాణం కొనసాగించకండి: తుఫాను గాలి వల్ల మీ గమనం మారితే, మీ కారుకి ప్రమాదం కలగవచ్చు. సురక్షిత ప్రదేశంలో కారు ఆపివేసి, కారులోనే ఉండండి.
- మీరు మరియు మీ సమాజం కోసం ప్రమాదం నుండి తప్పించుకోవడం గురించి మాక్ డ్రిల్స్ నిర్వహించండి.

తరువాత

- గాలులు తగ్గిపోయినప్పటికీ, ఆశ్రయం నుండి బయలుదేరే ముందు కనీసం ఒకటిన్నర గంట వేచి ఉండండి.
- వెళ్లడం సురక్షితమే అని అధికారికంగా చెప్పే వరకు, అలా చేయడం సురక్షితమని చెప్పేవరకు నిరీక్షించండి.
- పవర్ పాయింట్లను తనిఖీ చేసే వరకు వాటిని ఉపయోగించకండి.
- మళ్లీ మీ ఇంటికి వెళ్లడానికి సిఫార్సు చేసిన మార్గంలో వెళ్లండి. తొందరపడకండి.
- తెగిపడిన విద్యుత్తు తీగలు, దెబ్బతిన్న రోడ్లు, ఇళ్లు, పడిపోయిన చెట్లు విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండండి.

అగ్ని ప్రమాదం

చేయాల్సినవి

- మీ ఇంటి పరిసరాల కోసం ఫైర్ ఆడిట్ చేయించండి; విద్యుత్తు కనెక్షన్లు ఏవైనా లూజుగా ఉన్నాయా అని చెక్ చేయండి; లూజుగా ఉన్న విద్యుత్తు తీగలకు దగ్గరగా మండే స్వభావం వస్తువులు నిల్వ చేయకండి.
- అగ్ని ప్రమాదం సంభవిస్తే, 101కి డయల్ చేయండి.
- అగ్ని ప్రమాదంలో చిక్కుకుపోతే నేలకి దగ్గరగా ఉండేలా పడుకోండి/కూర్చోండి; గదిలోకి పొగ రాకుండా చేయండి; బయటపడే మార్గం కోసం వెతకండి; తడి గుడ్డ అడ్డం పెట్టుకుని ఊపిరి పీల్చుకోండి; బయటపడే మార్గాల్లో కనీసం రెండింటి గురించి తెలుసుకోండి మరియు ఆ దారిలో అడ్డంకులేవీ లేవని నిర్ధారించుకోండి.
- వీలైనంత ప్రశాంతంగా ఉండండి. అన్ని విద్యుత్ ఉపకరణాలను ప్లగ్ నుండి తీసేయండి. బయటపడిన తర్వాత, సురక్షిత ప్రదేశంలోకి చేరుకోండి.
- నీళ్లతో నిండిన బకెట్లు మరియు దుప్పట్లు సిద్ధంగా ఉంచుకోండి. అగ్ని మాపక యంత్రాలను సిద్ధంగా ఉంచుకోండి. క్రమం తప్పకుండా వాటిని రీ-ఫిల్ చేయండి.
- మీ దుస్తులకి నిప్పంటుకుంటే, ఆగండి, క్రింద పడుకోండి. దొర్లండి. క్రమం తప్పకుండా డ్రిల్స్ నిర్వహించండి.
- మంటలు ఆపలేని పరిస్థితి ఎదురైతే, మంటలు ఆరేవరకు బాధితుడికి దుప్పటి లాంటిది చుడుతూ ఉండండి.

చేయకూడనివి

- రద్దీగా ఉండే ప్రదేశాల్లో, ఇరుకైన దారుల్లో లేదా ఇంటి లోపల టపాకాయలు కాల్చకండి.
- అదనంగా ధ్వని పుట్టించడం కోసం టపాకాయల మీద డబ్బాలు లేదా గాజు సీసాలు లాంటివి కప్పకండి.
- పొడవుగా, వదులుగా ఉండే దుస్తులు ధరించకండి, వాటికి త్వరగా నిప్పు అంటుకునే అవకాశం ఉంది.
- కాల్చిన సిగరెట్ ముక్కల్ని నిర్లక్ష్యంగా పారవేయకండి.
- మంట అంటుకున్న దుస్తుల్ని లాగకండి (అవి సులభంగా వచ్చేస్తే తప్ప).
- అతుక్కునే లేపనాలను కాలిన గాయాల మీద పూయకండి.

భూచరియలు విరిగిపడడం

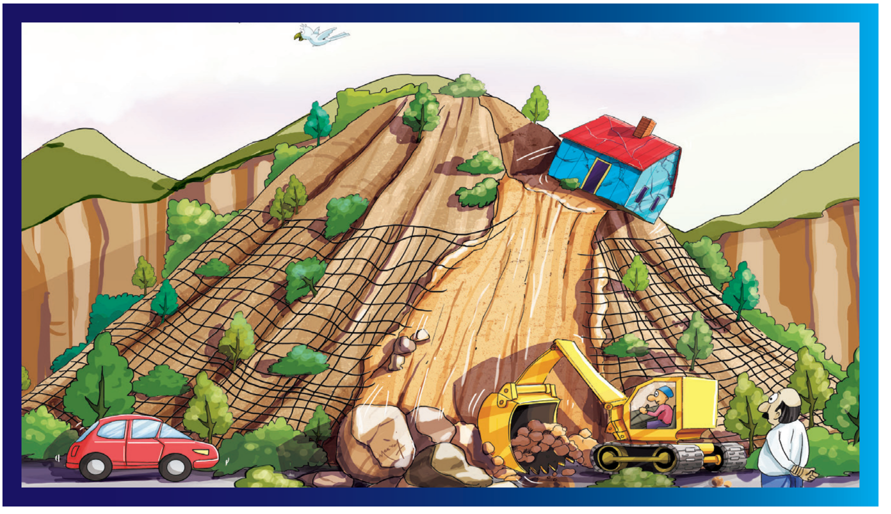

జరగడానికి ముందు మరియు జరిగే సమయంలో

- నిటారుగా ఉండే వాలు ప్రదేశాలకు దగ్గరగా, పర్వతాల అంచులకు దగ్గరగా, నీళ్లు జారిపడే మార్గాలకు దగ్గరగా లేదా సహజంగా కోతకు గురయ్యే లోయలకు దగ్గరగా ఇళ్లు నిర్మించకండి.
- మీ పరిసరాల్లో భూమి స్వభావం తెలుసుకోండి. వ్యర్థాలు వేసే ప్రదేశాలకు దగ్గరగా ఉండకండి.
- బురద ప్రవాహాలు సంభవించే ప్రదేశాల్లో, వాటి కోసం భవనాల చుట్టూ కాలువలు నిర్మించండి.
- అప్రమత్తంగా, జాగ్రత్తగా ఉండండి. ప్రశాంతంగా ఉండండి, భయపడకండి. కలిసి ఉండండి.
- దగ్గర్లోని తహసీల్దార్/ జిల్లా హెడ్క్వార్టర్ వారికి తెలియజేయండి.
- చెట్లు నాటండి, కొండలను వలలతో కప్పండి. ఈ చర్యలనేవి నేలను కోత నుండి కాపాడుతాయి.
- చెట్లు విరగడం లేదా బండరాళ్లు కొట్టుకోవడం లాంటి అసాధారణ శబ్దాలు వినే ప్రయత్నం చేయండి.
- కొండచరియలు లేదా శిధిలాలు కొట్టుకు వచ్చే ప్రవాహ మార్గాలకు వీలైనంత దూరంగా వెళ్లండి.
- నదీ లోయలు మరియు పల్లపు ప్రాంతాలకు దూరంగా ఉండండి.
- ప్రవాహం లేదా కాలువకి మీరు దగ్గర్లో ఉంటే, ఆ నీటి ప్రవాహంలో ఏదైనా ఆకస్మిక పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల గురించి అప్రమత్తంగా ఉండండి మరియు నీళ్లు తేటగా ఉండే స్థితి నుండి బురదగా మారుతుందా అని గమనించండి. దగ్గర్లో బురద కొట్టుకురావడం/భూచరియలు విరిగిపడడాన్ని అది సూచిస్తుంది.
- సాధారణ స్థితికి వచ్చిన తర్వాత, ఆ ప్రదేశంలోని వాటిని భర్తీ చేయండి.

తరువాత

- మీరు ఉండే ప్రదేశాన్ని ఖాళీ చేయాల్సిందిగా కోరితే, నియమిత ప్రభుత్వ ఆవాసానికి వెళ్లండి.
- కొండచరియలు మళ్లీ మళ్లీ విరిగిపడే ప్రమాదం ఉంటుంది కాబట్టి, అలాంటి ప్రదేశానికి దూరంగా ఉండండి.
- విరిగిపడే ప్రదేశానికి దగ్గరగా వెళ్లకుండా, ఒక వైపు నుండి వెళ్తూ, ప్రమాదంలో గాయపడిన మరియు చిక్కుకున్న వ్యక్తుల కోసం వెతకండి. రక్షించే సిబ్బంది ఘటనా స్థలానికి చేరుకోవడంలో సహాయం చేయండి.
- ప్రమాదకర స్థితిలో ఉంటే తప్ప, గాయపడిన వ్యక్తికి ప్రథమ చికిత్స చేయకుండా తరలించకండి.
- నదులు, ఊటలు, బావులు మొదలైన వాటి నుండి కలుషిత నీళ్లు తాగకండి.

కరువు

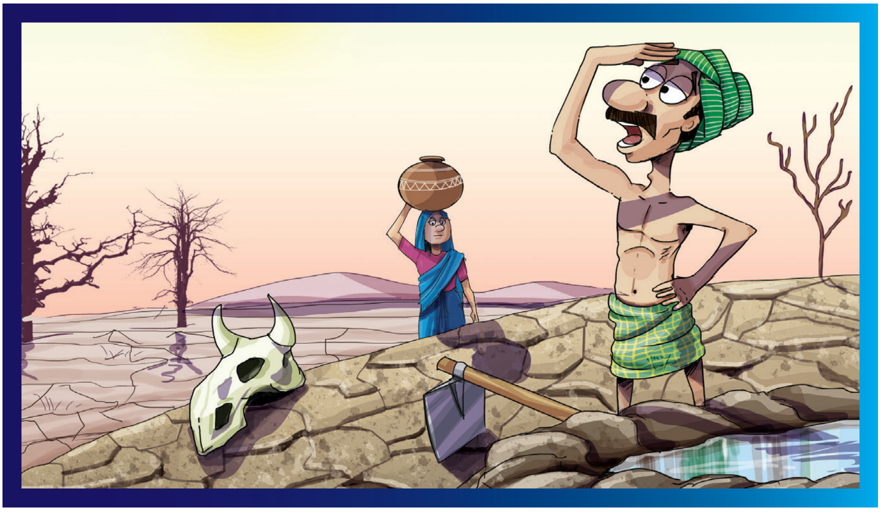

సంభవించడానికి ముందు మరియు సంభవించిన సమయంలో

- నీటిని వృధా చేయకండి, మీ చెట్లు లేదా తోట కోసం ఆ నీళ్లు ఉపయోగించండి.
- కారుతున్న కుళాయిలకు వాషర్లు మార్చి, రిపేర్ చేయండి.
- కుళాయిలు లీక్ అవుతున్నాయా అని చెక్ చేయండి, అలాంటివి రిపేరు చేయండి.
- ఇంధన మరియు నీటి సామర్థ్యం అధికంగా ఉండే ఉపకరణాలు ఎంచుకోండి.
- కరువు పరిస్థితులు తట్టుకోగల గడ్డి, పొదలు మరియు చెట్లు (తక్కువ నీటితో పెరిగే మొక్కలు) నాటండి.
- ప్రతి వినియోగం కోసం అత్యంత నీటి సామర్థ్యం కలిగిన సూక్ష్మ మరియు బిందు సేద్యం లాంటి నీటిపారుదల పరికరాలు బిగించండి.
- ఆచరణ సాధ్యమైన ప్రతిచోటా వర్షపు నీటి సంరక్షణ కోసం ప్రయత్నించండి.
- అనవసరంగా టాయిలెట్‌లో ఫ్లష్ చేయకండి.
- మీరు పళ్లు తోముకునే సమయంలో, ముఖం కడుక్కునే లేదా షేవింగ్ చేసే సమయంలో కుళాయి నుండి నీళ్లు కారుతూ ఉండడాన్ని నివారించండి. స్నానం చేసేటప్పుడు షవర్ బదులుగా బకెట్ ఉపయోగించండి.
- వీలైనంతవరకు పొడిగా ఉండే ఆహారపదార్థాలు నిల్వ చేయండి.
- కరువు పరిస్థితులు తట్టుకోవడం కోసం భూ వినియోగ ప్రణాళిక గురించి నొక్కి చెప్పండి.

సునామీ

సంభవించడానికి ముందు మరియు సంభవించిన సమయంలో

- మీ ఇల్లు ప్రమాదకర ప్రాంతంలో ఉందేమో చెక్ చేసుకోండి.
- తీరం వెంబడి నివసించే ప్రజలు వారి పరిసరాల్లో భూకంపం లేదా భూమి బలంగా కంపించడం లాంటి వాటిని హెచ్చరిక సంకేతాలుగా పరిగణించాలి.
- "సునామీ రావచ్చు" అనే అప్రమత్తత నుండి "సునామీ హెచ్చరిక"గా మారితే, మీ ఇల్లు ఖాళీ చేసి వెళ్లడానికి సిద్ధమవ్వండి.
- సునామీ తీరానికి దగ్గరయ్యే కొద్దీ అలలు వేగం తగ్గి, ఎత్తు పెరుగుతాయి.
- ఎత్తైన ప్లాట్‌ఫారమ్‌ల మీదకు వెళ్లండి లేదా ఇల్లు లేదా భవనంలోని ఎత్తైన అంతస్తుకి చేరుకోండి.
- తరలింపు ప్రణాళికలు, తరలింపు కోసం సురక్షిత మార్గం రూపొందించండి. తీరం నుండి దూరంగా ఉండండి.
- తాజా సమాచారం కోసం రేడియో లేదా టెలివిజన్‌లో వార్తలు వింటూ ఉండండి మరియు ఖాళీ చేయాలని చెబితే, త్వరగా సిద్ధమవ్వండి.
- తీరప్రాంత జలాల మట్టాల్లో ఆకస్మిక మార్పు లాంటి హెచ్చరిక సంకేతాలు గురించి అవగాహనతో ఉండండి.
- అధికారిక హెచ్చరిక వినిపిస్తే, తక్షణం ఖాళీ చేయండి. అధికారులు సలహా ఇచ్చాకే మీ ఇంటికి తిరిగి వెళ్లండి.
- సునామీలు తరచుగా తీవ్రమైన వరదలకు దారితీస్తాయి; పరిస్థితి ఎదుర్కోవడానికి మీరు సిద్ధంగా ఉండండి.
- మీ కారులో ఇంధనం నింపి ఉంచండి. తద్వారా, మీరు త్వరగా, సురక్షితంగా ప్రయాణించవచ్చు.

తరువాత

- తాజా, అత్యవసర సమాచారం కోసం బ్యాటరీతో పనిచేసే రేడియో వింటూ ఉండండి.
- గాయపడిన, ప్రమాదంలో చిక్కుకున్న వారికి సహాయం అందించండి. ప్రథమ చికిత్స అందించండి.
- వెనక్కి రావడం సురక్షితమే అని చెప్పే వరకు వరదలు, దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలకు దూరంగా ఉండండి.
- హెచ్చరికతో మీ ఇంట్లోకి ప్రవేశించండి.
- దెబ్బతిన్న ఇళ్లలోకి ఫ్లాష్‌లైట్‌తో వెళ్లండి. విద్యుత్ షార్ట్ సర్క్యూట్ మరియు కరెంట్ తీగలను తనిఖీ చేయండి.
- ఆహార నిల్వల కోసం మరియు తాగే నీటికోసం తనిఖీ చేయండి.

వడగాల్పులు

ముందు

- అల్యూమినియం రేకుతో కప్పి ఉండే కార్డ్బోర్డ్ లాంటి తాత్కాలిక విండో రిఫ్లెక్టర్లు బిగించండి. అవి బయట వేడిని మళ్లీ బయటకే విక్షేపిస్తాయి. దీనివల్ల గదిలో వాతావరణం అనుకూలంగా ఉంటుంది.
- స్థానిక వాతావరణ సూచనలు వినండి మరియు ఉష్ణోగ్రత మార్పుల గురించి తెలుసుకోండి.
- మీ పరిసరాల్లోని వృద్ధులు, యువకులు, అనారోగ్యం లేదా అధిక బరువుతో ఉండే వాళ్ల గురించి తెలుసుకోండి. వాళ్లకి సహాయం అవసరం కావచ్చు.
- వేడి-సంబంధిత అత్యవసర పరిస్థితుల కోసం ఏవిధంగా చికిత్స చేయాలో తెలుసుకోవడానికి ప్రథమ చికిత్సలో శిక్షణ పొందండి.
- నీడ కోసం చెట్లు నాటండి.

సంభవించిన సమయంలో

- చిన్నారులు లేదా పెంపుడు జంతువులను మూసి ఉండే వాహనాల్లో లేదా సూర్యకాంతి నేరుగా పడే ప్రదేశాల్లో ఎక్కువసేపు ఒంటరిగా వదిలేయకండి.
- వీలైనంతవరకు ఇంటిలోపలే ఉండండి.
- అత్యంత సమతౌల్య, తేలికైన మరియు సాధారణ భోజనం తినండి.
- మీకు దాహంగా అనిపించకపోయినప్పటికీ, పుష్కలంగా నీళ్లు త్రాగండి. మీ శరీరానికి నీటి కొరత లేకుండా చూసుకోండి.
- మూర్ఛ, గుండె, మూత్రపిండాలు లేదా కాలేయ వ్యాధి ఉన్న; ద్రవ-నిరోధిత ఆహారాలు తీసుకునే; లేదా శరీరంలో ద్రవాలు పేరుకుపోయే సమస్య ఉన్న వ్యక్తులు అధిక మొత్తంలో ద్రవాలు తీసుకునే ముందు వైద్యుడిని సంప్రదించాలి.
- టోపీ లేదా వస్త్రంతో ముఖం మరియు తల కప్పుకోండి.

చలిగాలులు

సంభవించడానికి ముందు మరియు సంభవించిన సమయంలో

- కుటుంబ సభ్యుల కోసం ప్రాథమిక మరియు నిర్దిష్టమైన ఔషధాలు మరియు తగినన్ని వెచ్చని దుస్తులు ఉండేలా అత్యవసర కిట్‌ను సిద్ధంగా ఉంచుకోండి.
- తక్కువ-వాటేజీతో పనిచేసే విద్యుత్ హీటర్లు కొనండి. గదుల్లో వాతావరణం గడ్డకట్టే పరిస్థితి రాకుండా, మీరు వీటిని రాత్రంతా ఆన్ చేసి ఉంచవచ్చు.
- ఎప్పటికప్పుడు క్లిష్టమైన సమాచారం కోసం స్థానిక రేడియో స్టేషన్ వార్తలు వినండి.
- ఇంటి లోపలే ఉండండి; అధిక చలి సమయాల్లో ప్రయాణాలు తగ్గించండి.
- మీకు వీలైనంతగా పొడి వాతావరణంలో ఉండండి.
- స్పర్శ కోల్పోవడం మరియు వేళ్లు, చెవి కొనలు మరియు ముక్కు కొనలు తెల్లగా/లేత రంగులోకి మారడం లాంటి చలికొరుకుడు సంకేతాల కోసం గమనిస్తూ ఉండండి.
- కిరోసిన్ హీటర్లు లేదా బొగ్గు ఓవెన్‌ల కారణంగా విషపూరిత పొగలు ఏర్పడకుండా ఉండడం కోసం సరైన వెంటిలేషన్ ఉండేలా చూసుకోండి
- క్రమం తప్పకుండా వేడినీటి స్నానం చేయండి.

తరువాత

- చలి కాలంలో మీ ఇంట్లో విద్యుత్ లేదా వేడి సరఫరా నిలిచిపోతే, నియమిత ప్రభుత్వ ఆవాసాలకు వెళ్లండి.
- అనేక పొరలతో వెచ్చగా ఉండే దుస్తులతో చలికొరుకుడు, అల్పోష్ణస్థితి నుండి మిమ్మల్ని రక్షించుకోండి.
- మీ పరిసరాల్లో హిమపాతం సంభవించే పరిస్థితి ఉంటే మరియు హిమపాతం గురించి హెచ్చరిక జారీ అయినప్పటికీ, ఇల్లు ఖాళీ చేయాలనే హెచ్చరిక రాకపోతే, ఇంటి లోపల ఉండండి.

చలి-కాలం కోసం కార్ కిట్

- (పార, దుప్పటి, కోట్లు, ఫ్లాష్లైట్, బ్యాటరీలు, శక్తి అందించే ఆహారం, నీరు, అత్యవసరం కోసం ఇతర వస్తువులు).

మహమ్మారులు

సంభవించడానికి ముందు మరియు సంభవించిన సమయంలో

- కొన్ని రోజులకు సరిపోయే విధంగా త్రాగునీరు మరియు ఆహారం నిల్వ చేయండి. కలుషితాలు నిరోధించడం కోసం మరిగించిన లేదా వడపోసిన నీళ్లు ఉపయోగించండి.
- నొప్పి నివారణలు, కడుపునొప్పి నివారణలు, దగ్గు మరియు జలుబు, జ్వరం ఔషధాలు, ఎలక్ట్రోలైట్లతో కూడిన ద్రవాలు మరియు విటమిన్లు, శానిటరీ ప్యాడ్లు, పిల్లల కోసం ఆహారాలు లాంటి సిఫార్సు చేయనివి కూడా ప్రాథమిక ఔషధాల స్టాక్లో భాగం చేయండి.
- అవసరమైన పక్షంలో, అత్యవసర స్థితిలో ప్రతిస్పందించడం కోసం మరియు సహాయం అందించడం కోసం స్థానిక సమూహాల్లో వాలంటీర్‌గా పనిచేయండి.
- మీ పరిసరాలు శుభ్రంగా ఉంచుకోండి మరియు పరిసరాల్లో నీళ్లు నిలవకుండా చూసుకోండి.

తరువాత

- అనారోగ్యంతో ఉన్న వ్యక్తులకు సన్నిహితంగా ఉండకండి. మీరు అనారోగ్యంతో ఉన్నప్పుడు, వీలైతే ఇంట్లోనే ఉండండి. మీరు వాడే వస్తువులను ఇతరులతో పంచుకోకండి. తద్వారా, మీ వల్ల ఇతరులు అనారోగ్యం బారిన పడే పరిస్థితి ఉండదు.
- మీకు అనారోగ్యం ఉన్నప్పుడు, మీ వల్ల ఇతరులు వ్యాధి బారిన పడకుండా వాళ్ల నుండి దూరంగా ఉండండి.
- దగ్గినప్పుడు లేదా తుమ్మినప్పుడు మీ నోరు మరియు ముక్కుని టిష్యూతో కప్పుకోండి.
- మీ చేతులను (వీలైతే సబ్బుతో) తరచుగా కడుక్కోవడం వల్ల క్రిముల నుండి రక్షించుకోవచ్చు.
- సూక్ష్మక్రిముల వ్యాప్తిని నిరోధించడం కోసం మీ కళ్లు, ముక్కు లేదా నోటిని తాకకుండా ఉండండి.

ఉరుములు మరియు పిడుగులు

సంభవించడానికి ముందు మరియు సంభవించిన సమయంలో

- మీకు ఉరుములు వినబడితే, మీకు దగ్గర్లో పిడుగులు పడే అవకాశం ఉంది.
- అప్డేట్లు, హెచ్చరిక సూచనలు మరియు సలహాల కోసం స్థానిక మీడియాలో వార్తలు చూస్తూ ఉండండి.
- అత్యవసర పరిస్థితుల కోసం ముఖ్యమైన ఔషధాలు మరియు ఇతర ప్రాథమిక సౌకర్యాలతో కూడిన అత్యవసర కిట్ను సిద్ధంగా ఉంచుకోండి.
- తుఫాను రావడానికి ముందే అన్ని ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు అన్ప్లగ్ చేయండి. అప్డేట్లు కోసం బ్యాటరీతో పనిచేసే రేడియో ఉపయోగించండి.
- విద్యుత్ పరికరాలు లేదా తీగల నుండి దూరంగా ఉండండి. వినియోగ విద్యుత్ తీగల నుండి దూరంగా ఉండండి.
- కాంక్రీట్ అంతస్తుల మీద పడుకోకండి మరియు కాంక్రీట్ గోడలకు ఆనుకొని ఉండకండి.
- చెట్లు క్రింద తలదాచుకోకండి. అవి పిడుగులను ఆకర్షించే లక్షణం కలిగి ఉంటాయి.
- పిడుగు ప్రభావం లోహపు పైపుల గుండా ప్రయాణించగలదు కాబట్టి పైపుల్లో నుండి వచ్చే నీటితో స్నానం చేయడం లాంటి పనులకు దూరంగా ఉండండి.
- వీలైతే, నేల కంటే లోతైన ప్రదేశాల్లో పొందండి. ఆకస్మికంగా వచ్చే వరదల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి.
- బోటింగ్ లేదా ఈత కొడుతుంటే, త్వరగా సురక్షిత ప్రదేశం/ఆశ్రయం వద్దకు చేరుకోండి.
- తుఫానులో, సహాయం అందే వరకు లేదా తుఫాను ముగిసే వరకు మీ వాహనంలోనే ఉండండి.

తరువాత

- అప్డేట్ చేసిన సమాచారం కోసం స్థానిక రేడియో మరియు టెలివిజన్ చూడండి.
- చిన్నారులు, పిల్లలు, వృద్ధులు లాంటి ప్రత్యేక సహాయం అవసరమయ్యే వ్యక్తులకి సహాయం అందించండి.
- నీటిలో మునిగిన విద్యుత్తు లైన్లు నుండి దూరంగా ఉండండి, వెంటనే వాటి గురించి సమాచారం అందించండి.
- వీలైతే, పిడుగుపాటుకు గురైన వ్యక్తికి ప్రథమ చికిత్స అందించి, సమీపంలోని ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లండి.
- పిడుగుపాటుకి గురైన వ్యక్తిలో ఎలాంటి విద్యుత్ ఉండదు కాబట్టి, మీరు నిస్సందేహంగా సహాయం చేయవచ్చు.
- పిడుగుపాటుకి గురైన వ్యక్తికి సంభవించిన గాయాల తీవ్రతకు అనుగుణంగా చికిత్స అందించండి.

కార్చిచ్చు

భద్రతా జాగ్రత్తలు

- దట్టంగా చెట్లు ఉండే చోట పొగతాగకండి, ఎండిన చెట్లు ఉండే ప్రదేశాల్లో వెలిగించిన సిగరెట్/బీడీ పారేయకండి;
- అటవీ ప్రాంతాల్లో చలిమంటలు వేసినప్పుడు, అవసరం తీరిన తర్వాత, వాటిని అలాగే వదిలేయకండి.
- కార్చిచ్చు సమయంలో వ్యవసాయ జంతువులు, కదిలే వస్తువులను సురక్షిత ప్రదేశాలకు తరలించండి.
- కార్చిచ్చు సమయంలో, ముందస్తు సమాచారం కోసం క్రమం తప్పకుండా రేడియో వినండి మరియు సురక్షిత ప్రదేశాలకు వెళ్లడానికి సంబంధించి సూచనలు మరియు సలహాలు పాటించండి.
- కార్చిచ్చు కారణాలు, హాని గురించి మీ కుటుంబం, స్నేహితులు మరియు ఇతరులకు తెలియజేయండి. కార్చిచ్చు నుండి భద్రత మీద ప్రజలకు అవగాహన కల్పించాలి.
- అడవిలో అకస్మాత్తుగా మంటలు చెలరేగినప్పుడు భయపడకండి, ప్రశాంతంగా ఉండండి మరియు ఓపికతో వ్యవహరించేలా ఇతరులను మరియు సమాజాన్ని ప్రోత్సహించండి.
- సాహస కార్యకలాపాల తర్వాత, చిన్న పాటి మంటలను సైతం వదిలి వేయకండి.
- మండుతున్న కట్టెలను అటవీ వృక్షాల మధ్య లేదా దగ్గర్లో పడేయకండి.
- కార్చిచ్చు సమయంలో అడవిలోకి వెళ్లకండి.

జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ సంస్థ

ఈ దేశంలో తక్కువ వయసు కలిగిన జాతీయ సంస్థల్లో జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ సంస్థ ఒకటి. మానవ వనరుల అభివృద్ధి, సామర్థ్యం పెంపుదల, శిక్షణ పరిశోధన, డాక్యుమెంటేషన్, విపత్తు నిర్వహణ రంగంలో విధాన సలహా కోసం నోడల్ జాతీయ బాధ్యతలతో NIDM పనిచేస్తుంది. భారతదేశంలో, ప్రపంచవ్యాప్త అనేక విద్యా, పరిశోధన,సాంకేతిక సంస్థలతో దీనికి వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం ఉంది. నాలెడ్జ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ల మధ్య నెట్‌వర్కింగ్ ప్రోత్సహిస్తుంది, విపత్తు నిర్వహణలోని అంశాల మీద ఇంటర్ డిసిప్లినరీ పరిశోధనలు ప్రోత్సహిస్తుంది.

దార్శనికత

- భారతదేశంలో విపత్తు ప్రమాదాలు తగ్గించడం, నిర్వహణ మీద శిక్షణ మరియు పరిశోధన కోసం అత్యుత్తమ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్‌గా ఉండడంతో పాటు ఈ రంగంలో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ప్రముఖ సంస్థల్లో ఒకటిగా గుర్తింపు పొందడం.
- అన్ని స్థాయిల్లో నివారణ మరియు సంసిద్ధతా సంస్కృతిని అభివృద్ధి చేయడం మరియు ప్రోత్సహించడం ద్వారా విపత్తు రహిత భారతదేశం రూపొందించడానికి అవిశ్రాంతంగా కృషి చేయడం దీని లక్ష్యంగా ఉంటోంది.

లక్షిత ప్రదేశాలు

శిక్షణ

ముఖాముఖీ: సీనియర్, మధ్య స్థాయి ప్రభుత్వ అధికారులు, ఇతరులకు విపత్తు నిర్వహణ రంగంలో విస్తృత శ్రేణి అంశాలు, రంగాల గురించి వివరాలు అందించడం కోసం వివిధ థీమ్‌ల మీద క్యాంపస్ మరియు ఆఫ్-క్యాంపస్ శిక్షణా కార్యక్రమాలను NIDM నిర్వహిస్తోంది. ముఖాముఖి కార్యక్రమాలతో పాటు మిశ్రమ పద్ధతిలోని కార్యక్రమాలను కూడా NIDM నిర్వహిస్తోంది.

వెబ్-ఆధారిత శిక్షణ: విపత్తు నిర్వహణ సంబంధిత వివిధ ప్రత్యేక అంశాల మీద ఆన్‌లైన్ శిక్షణా కార్యక్రమాలు ఈ సంస్థ నిర్వహిస్తోంది. ఆన్‌లైన్ స్టడీ పోర్టల్ కోసం వినియోగదారులు నమోదు చేసుకోవచ్చు మరియు వాటిని ఉపయోగించవచ్చు.

స్వీయ-అధ్యయన కోర్సులు: దీని వెబ్-ఆధారిత స్వీయ-అధ్యయన కోర్సులను రిమోట్‌గా యాక్సెస్ చేయవచ్చు, ఉపయోగించవచ్చు. విపత్తు నిర్వహణ ప్రతిపాదన మీద పరిజ్ఞానం పంచుకోవడం, సున్నితత్వం కోసం ఇవి ఉద్దేశించబడ్డాయి.

ప్రచురణలు

- జర్నల్ 'డిజాస్టర్ అండ్ డెవలప్మెంట్'
- కేస్ స్టడీ/పరిశోధన
- డాక్యుమెంటేషన్కార్యకలాపాలు
- శిక్షణా మాడ్యూళ్లు
- పరిశోధన మరియు
- NIDM వార్షిక నివేదిక

పరిశోధన మరియు డాక్యుమెంటేషన్

దేశంలోని ప్రధాన విపత్తులు, వాటి నిర్వహణ నుండి పాఠాలు నేర్చుకోవడం కోసం శిక్షణ తరగతులు, అనుకరణ వ్యాయామాల కేస్ స్టడీల కోసం వనరుల సామగ్రిగా NIDM వాటిని డాక్యుమెంట్ చేస్తుంది. యాక్షన్ ఓరియెంటెడ్ రీసెర్చ్ ప్రాజెక్టులనూ చేపడుతుంది.

విధాన అధ్యయనాలు

జాతీయ స్థాయి విధాన రూపకల్పన, రాష్ట్ర స్థాయి విధానాలు, వ్యూహాలు, ఫ్రేమ్‌వర్క్‌లలో NIDM సహాయం అందిస్తుంది.

వివరాల కోసం, దయచేసి వెబ్సైట్ చూడండి: www.nidm.gov.in

NIDM క్యాంపస్, సెక్టార్ 29, రోహిణి, ఢిల్లీ

NIDM దక్షిణ క్యాంపస్, కృష్ణా జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

* మూలం: www.ndma.gov.in